

laget, tilføjer, at det preussiske statistiske Bureaus Tidsskrift vil give en nøjere Fremstilling af disse Forskjelligheder.

Papir, Bøger og Aviser i England. For ikke stort mere end hundrede Aar siden udkom der i en blomstrende engelsk Provinsby, knap 25 Mil fra London, en politisk Avis, hvis Redaktør havde for Skik, naar Posten, hvad dengang hyppigt skete, udeblev nogle Dage, at fylde sit Blads Spalter med Optryk af første Mosebog. Naar saa Posten endelig kom med Efterretninger om Frederik den Stores Krige eller om Kejsers Josef II.s Tronbestigelse, blev Fortællingerne fra Kanaans Land foreløbigt standsede, — indtil en ny Afbrydelse i Postgangen atter tvang Redaktøren til at ty til Bibelen igjen, og til at lade Dagspolitiken hvile. Nu, i vor Tid, er Journalistiken en af Englands mest blomstrende Industrier, der beskjæftiger Hundredetusinder af Hænder og Millioner af Aander, ligefra Ministerpalaiset i Downing Street ned til Værkstedet, — en Industri, der ikke taaler Standsning i Arbejdet, men forlanger, at Telegrafens skal bringe Efterretning om Begivenhederne i samme Øjeblik, de indtræffe. — Et Exempel paa, hvad de engelske Trykkerier ere i Stand til at præstere, er følgende: I 1876 offentliggjorde «Times» et journalistisk Tilbageblik paa de foregaaende 25 Aar i et 600 Sider tykt lille Bind. Dette tætt trykte Værk sattes af to Sættlere i 10 Dage ved Hjælp af Sættemaskiner! daglig satte hver Sætter altsaa omtrent 1000 Linjer à 40 n! Den «Walterpresse», der benyttedes ved Trykningen leverede 12,000 færdige Ark i Timen!

Der udkommer for Tiden i Storbritannien henved 1800 periodiske Tidsskrifter, hvoraf 460 i Hovedstaden, 960 i de engelske Provinser, 50 i Wales, 164 i Skotland, 142 i Irland og 20 paa de mindre Øer. Der udkommer over 1000 Ugeblade, hvoraf de fleste (670) forsendes om Lørdagen. Ifølge en Opgivelse i «the Press Directory» tilhøre 515 Blade og Tidsskrifter den saakaldte liberale Partiretning, 296 den konservative, 67 den liberal-konservative, medens 905 (især Fagblade) anses for fuldstændigt neutrale. 95 Organer ere helligede specielle Industri- og Handelsbrancher, 89 ere helligede Ungdommen, 58

Maadeholdsbevægelsen («the temperance cause»), og 46 bevæge sig paa udelukkende religiøse Omraader. 2 Tidsskrifter agitere imod Tobaksrygning, — og 3 modtage Bidrag fra Patienter i Sindssygeanstalter.

Avisernes Navne synes ikke at vidne om megen Opfindsomhed: der findes 136 «Gazettes» og ligesaa mange «News», 135 «Advertisers», 128 «Times», 122 «Journals», 111 «Chronicles», 93 «Heralds», 71 «Express», 49 «Observers», 33 «Telegraphs» og ligesaa mange «Standards», — bestandig med Tilføjeelse af vedkommende Stednavn.

I London gaar der fra Kl. 9 Morgen til Kl. 9 Aften ikke en Time uden ny Avis-Udgaver, der bringe mer eller mindre vigtige «nyeste Efterretninger» fra alle Verdenshjørner om Krig og Fred, Børsen, Rigsdagsforhandlinger, Skibsefterretninger, Arbejdsforhold etc., og som sjældent ganske mangle Originalartikler. Man maa indrømme den engelske Publicistik, at den staar over ethvert andet Lands, og at den har gjort ikke blot den videste men ogsaa den viseste Brug af Pressefriheden. Offenligheden er altid Sandheden gavnlig, og i de alvorlige Blade behandles de offentlige Anliggender — omend fra forskjellige Standpunkter — dog i Almindelighed saaledes, at der kastes Lys paa dem.

Til de ældste periodiske Blade, der endnu bestaa, høre følgende: London Gazette (stiftet 1665), Worcester Journal (stiftet 1690), Edinburgh Gazette (ligeledes af 1690), Stamford Mercury (1695), Course of the Exchange (1697), Lloyd's List (1726), Morning Post, London, (1772), Times (1778), Morning Advertiser (1794).

Bogproduktionen stiger med hvert Aar. Der udkom i

1875	4854	Værker (ny og nyoplagte)		
1876	4888	—	—	—
1877	5095	—	—	—
1878	5314	—	—	—

I Spidsen for denne Produktion staar, naar man blot ser paa Kvantiteten, den theologiske. Den største Udbredelse har, efter hvad der siges i Boghandlerkredse, næst Bibelen, Bunyans «Pilgrim's Progress» samt et andet Skrift af religiøst Indhold, «the

Christian Year». De rige Midler, hvorover de store Missions-selskaber raade, synes ikke at have været uden Indflydelse paa den theologiske Masseproduktion.

Bogudførselen fra England har i den sidste halve Snes Aar haft en Værdi, der bevæger sig mellem 600,000 £ og henved 1 Mill. £ (henved 18 Mill. Kr.). Den største Afsætning finde de engelske Bøger i Amerika, Avstralien og Kaplandet.

Der findes for Tiden 3260 Trykkerier i England, 260 i Skotland og 230 i Irland, i hvilke en 60,000 Arbejdere have Beskæftigelse. Kvindelig Arbejdskraft anvendes endnu kun forholdsvis lidet. I London findes dog et Sæteri, der kun benytter Kvinder, og flere Forretninger i Glasgow og Edinburgh benytte kvindelige Sættere. — Trykkemaskiner, navnlig Cylinder-maskiner, ere naturligvis efterhånden komne i Brug i stort Omfang; men i de mindre Forretninger benyttes dog ogsaa en stor Mængde Haandpresser.

Opfindelsen af Kludepapiret er ikke meget ældre end Bogtrykkerkunsten, og har paa en vis Maade banet Vejen for den. Uden Papirmøller vilde ikke engang Guttensbergs Opfindelse have fremmet Menneskehedens intellektuelle Udvikling i nogen høj Grad. Det er ikke bekjendt, hvem og hvilket Folk man egentlig har at takke for den Opfindelse, der gik ud paa at lave Skrive- og Trykkemateriale af Plantestoffer. For mere end 600 Aar før Kristi Fødsel var et Plantepapir i Brug i Japan, hvortil det formodenlig var kommet fra Kina. I det 11. og 12. Aarhundrede fabrikerede man i Evropa Bomulds papir, og først i det 14. Aarhundrede vandt Papir af Linned-Klude Indgang. Bomuldspapir er uden Tvivl en kinesisk Opfindelse, medens det er rimeligt, at Kludepapir først blev fabrikeret i Evropa. Paa det kejserlige Bibliothek i Wien findes det ældste Dokument skrevet paa Kludepapir: et Mandat fra Kejser Frederik II, dateret Aar 1243, angaaende en Strid om en Klosterejendom. — Man antager, at Mavrerne bragte Fabrikationen af Bomuldspapir til Spanien, og at den derfra fandt Indgang i Frankrig. Efter forskjellige Papirlevninger fra det 12. Aarhundrede at dømme har man allerede dengang forsøgt at blande Bomulden med Hør-Klude, hvilket senere har ført til Fabrikationen af rent Linned-Klude-

papir. En stor Papirmølle af denne Art oprettedes 1390 i Nürnberg. En Tysker ved Navn Spielmann indførte denne Opfindelse i England, hvor denne Industri dog var længe om at slaa Rod; endnu i det 17. Aarhundrede blev næsten hele det britiske Papirforbrug dækket ved Opkjøb i Frankrig, Holland, Tyskland og Genua, hvor Papirfabrikationen allerede havde naaet en vis Blomstring. Men Indvandringen af hollandske og franske Religionsflygtninge var ogsaa denne Industrigren gunstig. Henri de Portal, en Albingenser, oprettede i Lavenstoke i Hampshire en Papirfabrik, der forstod at levere et saa udmærket Produkt, at Fabrikationen af det engelske Banknotepapir blev overdraget den, — et Monopol, som den endnu bestaaende Forretning er vedbleven at være i Besiddelse af.

Der bestaar for Tiden 3 à 400 Papirmøller i Storbritannien, som beskæftige omtrent 18,000 Arbejdere, Halvdelen mandlige, Halvdelen kvindelige. Papirforbruget er i England overordenligt stort og er i bestandig Tiltagen; men Produktionen levner dog i Almindelighed et Overskud til Udførsel. Der indføres imidlertid ogsaa betydelige Kvantiteter. I Treserne og Halvfjerdserne er der aarligt blevet indført mellem 116,000 og 260,000 Ctnr. Papir, til en Værdi, i 1878, af 637,000 £; men Udførselen løb op til 133,000 à 350,000 Ctnr. Papir, og dette sidste Kvantum havde (i 1878) en Værdi af 925,000 £ (omtr. 17 Mill. Kroner).

(Af K. v. Scherzer: Weltindustrien.)

Nekrolog. Hippolyte Passy er død d. 2. Juni i Paris, 86 Aar gammel. Han var en af den parisiske nationaløkonomiske Forenings Stiflere, og en af dens Præsidenter siden 1845. I Trediverne og 1848—49 havde han været Handels- og Finansminister. Flere statsøkonomiske Arbejder fra hans Haand have nydt megen Anseelse.
